

Část III. Personální zajištění

1. Obecný úvod

Činnost Pionýra stojí na soustavné práci dobrovolníků. Jde většinou o členy spolku, kteří v oddílech vyrostli, ztotožnili se s Programem a Ideály Pionýra. Další dobrovolníci (i nečlenové spolku) se podílejí na zajišťování činnosti nepravidelně (ne vždy se jedná o přímou práci s dětmi).

2. Kvalifikace

Pro kvalitní výkon jakékoli činnosti (zvláště pak výchovné) je nezbytným předpokladem odpovídající rozsah kompetencí a znalostí, získaný praxí, mezigeneračním přenosem zkušeností, osobním prožitkem a účastí na vzdělávacích aktivitách.

Základní kvalifikace pro konkrétní funkce v našem spolku řeší Směrnice pro přípravu a vzdělávání v Pionýru. Na ně navazuje rozšiřující příprava umožňující dobrovolníkům získat další kompetence a prohloubit odborné znalosti pro širokou škálu činností realizovaných ve spolku.

Přípravu a vzdělávání dobrovolníků zajišťují pionýrská vzdělávací centra na základě zjištěných potřeb spolku i požadavků a možností dobrovolníků.

3. Práce s dobrovolníky

3.1. Získávání dobrovolníků

Základním přirozeným zdrojem je výchova z vlastních řad, založená na práci s aktivem dětí a s dospívajícími (instruktory), která jim umožňuje osobní růst a seberealizaci.

Dobrovolníky se stávají i lidé z blízkého okruhu členů pionýrské skupiny, například rodiče či přátelé. Systematická práce se spolupracovníky a podporovateli je významným zdrojem získávání nových pionýrských pracovníků.

Cílem je využívat práci dobrovolníků efektivně, ovšem vždy s ohledem na jejich aktuální možnosti.

3.2. Dobrovolníci na PS

S dobrovolníky na pionýrské skupině je nutné pracovat systematicky už od instruktorského věku. Pomáhat jim v hledání vlastního směřování a oblasti působení, ať už se jedná o přímou práci s dětmi nebo podpurné činnosti, včetně vnímání spoluodpovědnosti za dění v celém spolku a možnosti působit i mimo mateřskou PS.

3.3. Dobrovolníci v rámci spolku

Běžnou součástí práce dobrovolníků v Pionýru musí být vědomí, že vším, co dělají, se podílejí na utváření Pionýra jako celku a jeho dobrého jména. Projevem této spoluzodpovědnosti je i překročení hranic vlastního oddílu či PS a zapojení do dění na úrovni KOP i Pionýra, například vzájemnou pomocí, výměnou a přenášením zkušeností, členstvím v pracovních skupinách a orgánech, podílem na tvorbě společného myšlenkového zázemí a další.

Svojí prací získávají jinde obtížně získatelné dovednosti, zkušenosti, kompetence.

4. Práva a povinnosti dobrovolníků ve vztahu k hlavní činnosti

4.1. Obecná ustanovení

Přijme-li dobrovolník funkci v Pionýru, vyplývají z ní obecná práva a povinnosti. Základním právem je mít ze strany příslušného orgánu Pionýra zajištěny podmínky pro výkon funkce, včetně možnosti dalšího rozšiřování kvalifikace. Jeho povinností je dbát o vlastní kvalifikaci a zvážit, zda je schopen danou funkci vykonávat v plném rozsahu a po dobu stanoveného funkčního období. Pro její výkon získává průběžně nové náměty, znalosti a dovednosti,

spolupracuje při vyhledávání svých nástupců a spoluzajišťuje předání funkce. U jmenovaných funkcí se minimální časový rozsah výkonu funkce stanovuje dohodou před jmenováním. Blíže problematiku práv a povinností upravují Stanovy Pionýra, s ohledem na členství. Pro další dobrovolníky se tato práva uplatňují přiměřeně.

4.2. Dobrovolníci podílející se na zajištění výchovné činnosti mají právo:

- užívat dobrého jména Pionýra;
- čerpat z vědomostí, dovedností a znalostí, návodů a postupů, které vedou k úspěchu ve výchovné práci a jsou výsledkem dlouholetých zkušeností Pionýra;
- požívat výhod poskytovaných spolkem, například v podobě konkrétně nabízených benefitů (jako jsou zvýhodněné podmínky při účasti na vzdělávacích akcích PVC);
- získat Osvědčení o výkonu dobrovolné práce (po splnění podmínek);
- reprezentovat Pionýra, respektive jeho organizační jednotku, a v přiměřeném rozsahu jednat jeho jménem;
- zaujímat stanoviska k problémům, které se ho dotýkají či ho zajímají - přímo na úrovni PS i na jakékoli úrovni Pionýra a vyjadřovat k nim své názory;
- dostávat odpovědi na všechny své předložené nápady, podněty, návrhy a stížnosti;
- spolurozhodovat o aktivitě, na jejímž zajištění se podílí;
- rozhodnout, že se v zájmu bezpečnosti nebudou účastnit připravované aktivity či akce, že se jí nebude účastnit jedinec s ohledem na své rizikové chování či celá organizační jednotka (i kdyby z toho vyplynulo předčasné ukončení účasti či akce) - povinnost náležitého dohledu tím není dotčena.

4.3. Dobrovolníci podílející se na zajištění výchovné činnosti jsou povinni:

- zajišťovat kvalitní činnost s jasně formulovanými výchovnými cíli;
- stanovovat cíle činnosti a sledovat a hodnotit jejich plnění;
- seznamovat se s potřebnými dokumenty a aktuálními úlohami Pionýra;
- zajišťovat náležitý a kvalifikovaný dohled, dbát na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel, znát a respektovat individuální omezení účastníků aktivit a zajišťovat informovanost dalších odpovědných osob;
- doložit svoji zdravotní způsobilost;
- respektovat zvláštnosti práce s dobrovolníky a pravidla hygieny práce, a to i ve vztahu k sobě samému;
- zajišťovat náležitou ochranu osobních údajů účastníků aktivit;
- šetrně zacházet se svěřeným majetkem, chránit materiální i nemateriální zdroje Pionýra (včetně jeho organizačních jednotek) a vést k tomu i všechny účastníky aktivit;
- vyvarovat se neúměrného rizika a zabývat se rizikovým chováním účastníků.

4.4. Další dobrovolníci

Obdobné povinnosti se přiměřeným způsobem vztahují na další dobrovolníky zajišťující činnosti Pionýra. I oni mohou být dětem osobním příkladem, proto je nezbytné: dodržovat stanovená pravidla, hospodárně zacházet se společným majetkem, dbát na pravidla bezpečnosti... - neboť i oni, třebaže zprostředkovaně, se podílejí na výchovném působení.